

ס פ ר
**יסוד מורה
 וסוד תורה**
 על המצוות וסדר למוד

חברו
 החכם הכלל הפילוסוף האלקי
רבינו אברהם אבן עזרא

הספר היקר זה נדפס לראשונה בקובשתא
 שפתח ר' ז' ומאו נדפס דרכבה פעמים
 נחותף כאן גם אגרת שלוח השבת לרבינו CIDOU

ישתבח שمر לעדר מלכנו. שבח זהה שלמה המלך יסדו
 ביום שעלה ראשון לישב על כסא שבנה וצפחו בו הוב מופו ובאו
 כל ישראל לפניו לראות הארץ יעלה על הכסא והוא משבחין
 אותו ומומרין למלך כזה נאה לשבח שנית הקב"ה בו חכמת
 ורעת לעשות תבניות כסא כזה. ושמע המלך שלמה את דבריהם
 ואמר להם וכי עלה על לבכם לחת לשבח על תבנית הכסא
 זהה לא נאה לכם לעשות כן אלא שבחו והווו לשמו של
 מלכי המלכים שהחכמת והגבורה שלו כמו שנאמר חכם לבב
 ואמיין בח ופתח ואמר ישתבח שמר לעדר מלכנו האל, ובראשי
 תיבות רמו שלמה ומרוב ענוה יתירה שהיתה בו הקרים ישתבח
 עד שלא חתום שמו שלא ירגעשו שהוא יסדו ולמד ממש רבינו
 שישר מזמור שר ליום השבת שרמו בו משה בראשי תיבות
 והפסיק ליום בנותיים מרוב ענוה שהיתה בו שלא ירגעשו שהוא
 יסדו *).

*) אבודרם היה לא חי אבל מולו היה, שבtab וויל שמר לעדר
 מלכנו האל ר'ת שלמה אפשר כי החכם שחבר זה היה שמו כן, או
 עשו לכבוד שלמה המלך ע"ב, וזה כתוב ר' אליעזר מגרמיוא בכ"י הנ"ל.

קיצור תולדות הראב"ע ז"ל מהמו"ל

רבינו אברהם בן רבי מאירaben עורה נולד בשנת ד"א תאנ"ב בעיר תלדרה אשר בסצ'הן ויהגה מנעוריו בתלדר ובכטבי הקורש ושם ל"בו לדעת כל ה Helvetica, ובשרונו עורה ל"ו עד שהיה פיטן נדרי חכם ל"ב וחכם הרו"ם ריעזני יקרים טושובים בחרווינה והענין הגדויל היה קבן בו, כי תלמידות חכמה ובכל המדעים אשרணדרו מיטות עלם עד ימי חייו, והוא איש עני יודע מחסוך וככל מה שטל להחיות את נפשו לא הוועיל כי החצלה פנתה לו ערף, ע"ז תעיננה הלעוטתו נ"גנו ומלות במעדרם נתו בטהרכם למולדת, אם יהיו נרות שחורה, לא יאוסף שימוש עד מותי, – אין ע"ז להצלחה: לא אוכ"ל כי עותוני כוכבי שמי, לו אהיה סוחר בתכרכין לא יונען אישים ב"י יט". ע"ב א"ע לעטוק בחמת חוו המיזות ומזה קלכל את נפשו עד הארבעים וחמש ל"י חייו, ובן אחד היה לו ושמו יצחק, ובראותה ابن עורה כי בולדתו אין לו הצלחה ויקח ב"י נלה הוא ובנו יצאו את ספרך י"פבו פרטראקיין, ובימי הנדרים חבר את ספריו ובדרך מסעו רפה"ל ידיעות רבות וסביר את מצרים בבב"ו ופרש עד שהגדיל חבתו על כל בני דורו, ונס בגולותיו לא מצא מנוח ויבש פראריקה האבעונית ושם עיר לו המשורר "בן עמרן" כי יצא ח"ז בעינוי ואח"כ כאשר בא לירטמא נח מעט טעמלו ויעבד עבדתו הפטרטית והיטים ההם הוא יטיו יותר טובים בחיהו, ושמה ביאר התאנ"ך לתקידיו ונם חרב ה"מאונס" בךירוק שציננו ויסע שם עד בנוו לעיר לואק באיטליה וביאר שם את "ישעהו" ואת יתר המקרא ובחוותו בלונדון בשנת תתקי"ח חיבר שם הספר "יסור טרא" ובא לו שם החון "אגרת השבת" הידוע ע"ש, ובגלוות פרסם החידות והפתנות שלו הנדרים לכ"ג רואין עד אשר ר"ת ז"ל נתן הבטי עליו, אען עבד לאברהם למקנה ואקדוד ואשתוחה לאפיו, ומ"לנו נдол מדרמבר"ט ז"ל אשר כתב ב"אנרת" לבנו רביינו אכרהム לחכוב את פְּתַחְרִי ר"א ב"ע וש"א י"למוד שם פ"י ר"ק פ"י הראב"ע ז"ל כי הוא בשכל היישר לך ונקי ודבריו ניעמים ע"ש, ונפטר בחדרש אדר א' ע"ז גובל ספרדי, ונבר בארץ ישראל (ויהסן וגדי) ושני חיו חמץ ושביעים שנה ובעת פטירתו קרא על עצו ואברהם בן חמץ שנים ושביעים שנה בצעתו מחרון" – אף של עולם, והוא שנת ד"א תתקב"ז לבריאת העולם, ובכדו לא ישכח לנצח;

הקדמה לספר יסוד מורה לרבי אברהם ז' עזרא

יסוד מורה וסוד תורה
ראה ספר שמו נקרא.

לאברהם בנו מאיר
ספרדי אבן עזרא

אמר אברהם המחבר הנה נא הואלתי לרבר ורוציני להאריך, כי ליסוד טופר אני ציר. ובגעו מפליל ומרום, אסדר שניים עשר שעורים.
ואומר במחילה כי אין טוהר לאדם מן הבהיר, כי אם בנטשה העלונה הבהיר, הוא שתשוב אל השם הנכבד אשר נתנה, כי לטען הראותה הוכאה בגינה לטorder משעה אדוניה ולשטו טעויו. וכל חכמתה תחיה את בעלה, והחכמתה הם רבים, וכל אחת מועלות וכולם כפעולות הסולם עלולות אל חכמתה האמת, אשריו טו שנפקחו עני לבודה, ונחרו אל השם ואל טבו באחריותם

יסוד מורה

השער הראשון יש ממשיכיו ישראל בכל חכמתם בדעת דבריו המסתור וסימניות הנכבדים ורשותם היקרים, וכל סתום זפתוח וקוריו וכתיב, וחסר זיתר, ואוותיהם גדרות וקשות ותלות וגבורות עליהם, וט��ר הפסוקים והחיבות והאותיות בכל ספר וספר, והאמת כי יש שכיר לפעולה בעלי המסתור לשם כשותרי חומות העיר, כי בעבורם עמדה תורה השם וספר הקורש על מתחנותם בעלי תוספת ומגערת וטיב הוא למשיכו, שיבין קצת הכריות ווישם לבו לחתובן טעמי הספרים כי החיבות בגנותו והחטאים גנשות, ואט לא בין העטאים כל יגעו שוא ועטול ורות, והוא נמשל לטוי שיש בידו ספר רפואות והוא טיגע עצמו לספר כמה דפן בספר וכמה טוירות בכל דף ודף וכמה אוותיהם בכל טור, ומאות היגיינה לא יכול לרפא טויר, והנה המכמתה שלא למד המכמתה אחרת דומה לגטל נושאashi טשי והוא לא יועל למשי גם המשי לא ווילגנו.

ויש אחרים שחכמתם דיקות הלשון לדעת הבנינים ומתקולותיהם והאותיות המשרות והשרשים והשתמות והפעלים העומדים והויצואים שם על דרכם דבום ואוותיהם הטעניים והמלחות ואיך ירכינו הפעולים, ובאמת כי היא חכמה תפוארה כי ירדו לעלייה לרבר לשון צחות במכתבו או בחרווי, גם טעים רבים המתפרשים מדרך הלשון, גם מצוה כמו א) ואהבת לרעך כמוך שאיננו בתובאת רעך כמו ב) ואהבת את ה' אלהיך, והעד הנאמן שהוא כתוב על הגר (ג) ואהבת לוביך, ואין להшиб (ד) ואהבת את הגר כי אין שם כמור, והטעם דבק בכחוב לטעהה כאשר פרשווים כתקומו, והאמת כי טוב הוא למשכיל שלימוד מזאת החכמה רק לא יתעפעק בה כל ומי לקרו ספר ר' יודהה המדריך הראשון וו' ספר ר' מרים וכ' ב' ספר ר' שמואל הנגיד, זעל כללה אמר שלטת (ה) עשות ספריהם הרבהה און קין.

ויש אחרים שהוניכם תמיד בתורה ובנבאים ובכתובים גם תרגומם בלשון ארמית והם החשובים בכלם בעבר שיחפשו טעמי כתבי כלתם שעלו אל מדרגה עליונה והאמת כי תורה מקור חיים והוא יסוד כל המציאות רק אין בה במשמעות לדעת מצוה אחת חמיטה מן התורה אם לא יעמוד על דבריו חוויה שבעל מה כי כתוב בשבת ו) לא תעשה כל מלאכה וויפרש לנו בפה מלائقות ותולדותיהן ומרות הסוכה וכמה הוא האונאה, והכלל כל המציאות פירוש מבלצת החבות ואפקט המודעות אם הם תלויים במולד הלבנה האמצעי או המתוון או על פי הפרק שהלינה נבונה להראות, או על פי מראה העין, והשנויות ובין מפאת האורך והרוחב וקשת המראה מפני מרחב הארץ וכמו גלגל נתות הלבנה לימי קו הצלות או לשטאלן, ועל איזה מקום הוא השבון המולד כי הנה בין ירושלים ובין זו הארץ ד' שעוט ישנות שהחשש ווורתה עליהם בתחלת כראיות גמורות מהכמת המולדות, ועוד מצות ורכות לא נדע פירושם מן התורה כי אם סברא כמו ו) ומלהמת את ערלה לבבכם, גם טוב הוא לדעת המקרה כי מצות רבות גלמוד מדברי המקרה מצות (ח) לאחאכלו על הרום מדברי שאול ט) ולא יומתו אבות על בניהם מדברי אמץיה, רק קמן הוא התועלת מגנד היגיינה לדעת שמות ערי ישראל ודבריו השופטים ומתקבאים ובנין הביו הראשון והහדר להיות ודבריו הנכואה שערכו

(א) ויקכו י"ט, (ב) לנרים ו/ו, (ג) טס, י"ט, (ד) דנרים ו/ו, (ה) קסלת י"כ, ו) פמות כ/ו
(ו) לנרים י/ו, (ח) ויקלו י"ט, (ט) דנרים כ"ה.

יוסוד מורה

ה' שיטים נעשו ובrhoחפיו כל עצם וכמה א') לעשות לרות טشكل וטיט תכן במדחה כי הוא לקצתו הארון יבשת מתחת כל השיטים יראה, וכמה ב') טע' עליה שיטים יירדר מי אסף רוח בחפנוי מי צור טיט בשמלת מי הקים נ-ל' אפסוי ארון, וכמה כחוב ג') אווכחה מארען מדוחרחה מנ' ים, ז' וכלה לאחר אומן ד') התכוננתעד רחבי ארון והכל גבן למשליל, וכמה דברים רבים כאשר נזכר בסוף ספר תחלות, כי אש וברד מהארץ וזה אמת בראות וכמה הטעים על השיטים ואיך הם התמאות והכוכבים ברקיע אחד והבל אמרת. והכמי התלטוד בדורות על דרכם רבים, וש הונגה בו לדעת האיסור והחתור ויש טי. שידע המדרשים גם הוא יתרש אהריהם ויבקש עטם לבל מלא וחסר. ועתה אומר כלל. דע כי הנכאים אינם שומרים המלות בעזם בשנותם חזרבר רק הטעמים שומרים לברם שם העקרום בדרכיו אליעזר (ה) הגאנאי השקני, ז'צח אט' לעשו ו) בעבור חביבך נשפיו בטרם אמות ורבקה אמרה ואברכה לפני ה' לפני מותי. ובחלוט ז') יופת מראה ויפות חואר וכפתורן לא נאמר בך, ונאמר לבלעם ח') ארחה לי והוא אמר קכח לי ובדברי משה ט') ויישלח מלאכים אל סיתון עברה בארץ לא נטה בשורה ובסדר ומשה שינה ואמר לא נערובשרה. וכתיב ו) ועתה הוניחת ליוויראפי בהם ואכלם ומשה שנחוה ואטר הרך טמן ואשתירם ואטחה את שטם וכחנה רבota. והנה בעשרות הדברים יא) וכורייב (ו) שטורייא) ולא תחמוד יב) ולא תחואה יא) ועוד שקר יב) ועוד שאו. אכני שחם בלא וו' ומשה שינה שיהא בוייה, גם לא תנאך בכיה ותוספת ומגערת והטשליל יבין. יוש הונגה בתלמוד להתפאר על כן כל עסקיו בסדר נזקן גם הוא מקבל שבר להורות הפתאות ולישור המתוות רק אם היו כל ישראלי צדוקים לא היו צריכים לספר נזקן. ועוד כי יש' מצות שאנום חיוב לכל רק אחד לבדו נובל להוציא את הרוכים במעבר שופר ביום הכפורים ויום הוכרון וועלת החטוי ומוספים ופרש הקהיל וככה שופט אחד יספיק לישר כל מעות במקום רבים והאדם חיוב לתקן עצמו ולחייב מצו' השם שבראווהו ולהכין מעשיו או ידע בוראו. וכמה אמר משה יג) הודיעני נא את דרכך אדע. והגנאי אמר יד) אל ותחל חכם בחמכו איזו מכמה שתהיה כי אם בזאת לבדה ומה הוא השכל יודיעו אותו וכתיב בתורה טו) וידעת היום והשבות אל לבך. ואמר דוד טו) דעת אלחי אביך ועבדחו אחר כך כי בעבור זה נקרה האדם. ואחר שתקן עצמו יתכן אחרים אם יוכלו והאריך והיא עטוקה מאר. גם צורך יש לשוביל שודע חכמת ההגנו כי היה מאנו כל חכמה וכבר הווירונו קדרמוניינו ד) הו שוקל למדור תורה ודע מה שתшиб לאפיקורום: ויש בדרכו ריבותינו דבריהם צריכים ריאות ופירושם במו ה) הנער בלילה ו) ו[ח] שתה טם והחכמת התוליות. וכבר אגרות בת מחלת מטפשטי המЛОות. ודרכו הלבנה שלשינה על החכמת חכמת ההגנו ב' כי היה מאנו כל חכמה דברים רבים במקרא צריכים פירושם במו שחויר קהילת הארבעה שרשים שהם שיטים וארכן ורוחם דברים רבים במקרא צריכים פירושם במו שחויר קהילת הארבעה שרשים שהם שיטים וארכן ורוחם ועפ' ונהג') ורמת המשם בגנד' שיטים ז) והארץ לעולם עמדתו) וסוכב סוכב הולך הרוח ואיננו בא כל' ז) וכל הנחלים הולכים אל היטואלה ארבעת נוכרים בפרש בראיתית (ה) את השיטים ואת הרווח ואלהם מרווחת על רוחות ה'. וכמה י) נולת שיטים כירעה יסיד ארץ על מכוניה וועה בשלייש עפר הארץ מי תבן את רוחות ה'. וכמה י) נולת שיטים כירעה יסיד ארץ על מכוניה וועה מלאכיו רוחות המקה בטיטים. וכמה יא) כונס תנדי היימיראו מה' כל הארץ וכהה.

א) הוו' כ"ה, ב) מסלי ג, נ) הוו' ה' ה, ד) הוו' ה' ה, ה) ערימת כ"ה, א) סס כ"ג
ו) סס מ"ה, ח) נמלצר כ"ג, ט) סס כ"ה ז' פמות ל' יא) סס כ' יב) ערימת ס' יג) פמות ל' יג
יד) ירמי פ' טו) ערימת י' ה, טו) לך' כ"ה, יז) ערימת ה' יח) יקוקל' ה'

יוסוד מורה

ב' געטם, ויש מהם עתירות שנובל לחקרים וייש שנגשש בתם בעורדים בדורות בדורות וזה אופר בכה וזה אופר בכה ואילו היינו יודעים ספר תהלות שהוא בולו ומירות ותעלות אף על פי שנאמר ברוח הקדוש אין בו נכואה לעתיד וכמה איזוב וספרי שלמה ע"ה והמנחות ועוזרא וכלה לא נובל להרעת מספר דניאל מתי' יגיע הנקן כי הוא לא ירו' כאשר פרושתי בטקומו ואט נגי' יומם וליה בכל אלה לא תעלת בידינו דעת טעה שנובל לתעלת בעבורו חי' העולם הבהיר על בן אמרו א) על ליטור המקרא מורה שנייה מרחת, רק טוב הוא לשביל שהובנן סוד לשון הדריש שמקרא כי טמנו תוצאות חיים להבון יסוד התורה וסוד המורה גם התרוגם מועל אט' על פי שאיננו בולו על דרך פשת: ויש חכמים רבים שלא לטדו טסות גם ריקות הלשון בענייהם הכל גם לא קראו מקרא אף כי המשעים רק טסות הנערו לטרו התלמוד שהוא פירוש המשנה והט על דרכם רבים ובולם על דרך נסנה כי מהלמוד נדע כל המצוות אשר יעשה אותן האדם וחמי' בהם אין לשוביל להו' והוא אמר קכח לי בתלמוד שנאמר לא ידע ספר מה שמי' והוא שידע ריק מחייבת המקרא כי באשר ימצא בעלמא, כי מרוב חכמתם ופלපלים יוציאו דבר מחוק רבר והם ידעו הפשט יותר מכל חdroותם האחריהם. והנה טו שלא לטר המקרא לא ידע ל��ורת הפסוק, גם ציריך הוא שידען דיקות הלשון כי הוא ידריכנו להתבונן בחורה דברים ובם של פירושם קדרמוניינו שהו' חכמים גודלים בכל חכמה והכאים אמריהם לא יבינו רק דבריהם המפורשים. גם יש בתלמוד דברים לא ידעו פירושם במו במקצת וראש השנה שבא פעים בארכיה וסוד גולד קודם חצאות ולידון ולידוחן. ואין ובולת לשוביל לדעת כל זה אם לא ילטוד חכמת הטוות כי היה כמו הסולם מוצב ארצת וראשו מגיע השטימה ובפעפו על המЛОות והתקופות או יכול מעשה השם הנכבד וכמה אפרטו זיל' ב') כל מי שאינו חוש בתקופות וטלות עליו הכתוב אומר ג) ואות פועל ה' לא הביטו. ועוד אם לא יידע חכמת המЛОות אם לא ילטוד חכמת הטוות לא יידע ראיות המדאות לא ידע שודע חכמת ההגנו כי היה מאנו כל חכמה דרכם אם לא ילטוד חכמת הנפש ולא ידענה אם לא ילטוד בלילה חכמת תלולות השיטים והאריך והיא עטוקה מאר. גם צורך יש לשוביל שודע חכמת ההגנו ב' כי היה מאנו כל חכמה וכבר הווירונו קדרמוניינו ד) הו שוקל למדור תורה ודע מה שתшиб לאפיקורום: ויש בדרכו ריבותינו דבריהם צריכים ריאות ופירושם במו ה) הנער בלילה ו) ו[ח] שתה טם והחכמת התוליות. וכבר אגרות בת מחלת מטפשטי המLOWות. ודרכו הלבנה שלשינה על החכמת חכמת ההגנו ב' כי היה מאנו כל חכמה דברים רבים במקרא צריכים פירושם במו שחויר קהילת הארבעה שרשים שהם שיטים וארכן ורוחם ועפ' ונהג') ורמת המשם בגנד' שיטים ז) והארץ לעולם עמדתו) וסוכב סוכב הולך הרוח ואיננו בא כל' ז) וכל הנחלים הולכים אל היטואלה ארבעת נוכרים בפרש בראיתית (ה) את השיטים ואת הרווח ואלהם מרווחת על רוחות ה'. וכמה י) נולת שיטים כירעה יסיד ארץ על מכוניה וועה בשלייש עפר הארץ מי תבן את רוחות ה'. וכמה י) נולת שיטים כירעה יסיד ארץ על מכוניה וועה מלאכיו רוחות המקה בטיטים. וכמה יא) כונס תנדי היימיראו מה' כל הארץ וכהה.

ג) נימ' ה' ב) טנט' ע"ה. צפינו ל' זונ, ג) יטע' ה' ה) א' ה' ה) סס פ' ג' ה'
ו) ספחים ק' ה' ז) קמלת ה' ח) ערימת ה' ט) ערימת ק' ל' יא) סס נ' ג'

יסוד מורה

ולאהוב שלום, ואמר הגביה ע"ה א) כי אם עשות משפט ואחתת חזר והו כולל בגד את אביך ולא תרצח ולא תנאך ולא תגנוב ולא תעהה ברער ולא חゴול ולא חתמור ולא תבחשו ולא תשקרו וטבר שקר תרחק ולא תחוור פניו גחל ולא תחק שוחר ולא תעהק את רער מאוני צדק ולא תלין ולא תקום ולא חטור ואיקה ומצעות לעני ולגר אם כסף תליה את עמי כל אלטנה ותומם לא תענו לא תונו ורביהם ככח והצען לכת כלל כל דרך ותורה שהרנו השם ; ווש' מצות רכבות עברו מה צורך לסתור בשש מאות במו אגדות אובי ואתם לא תצאו אל יציא איש ממקומו ללקוטן ולא תחוירו. טמנו הוו נוכנים ומשעה המשכן ונסיעתו והרגלים ושלוחה הטמאים ויד יותר בטחנה וצאת. על האוב שבליה זכרם והברכה והקללה ומובח בהר עיבל ולסיד האבנים ולכבוד תורה. עורי מלקל ומלחמת עמלק : ויש שהוז מצות על משה לבדו במו טובת ארדמה שכרת ברית עם ישראל ולפסול הלוותות ולהקיט המשכן ושבעת ימי הטלאיות ולמשות המשכן ואחיו וכינוי ולחת האורים והחותמים על החושן ולשיט לוחות הברית בארון וזכר נחש נשחת וככח מצות אחריו במו רקווי פחים ושיתנו. המכנים התורה מצד הארון מתחזן ונצענת המן ומטה אחרון ; ויש מצות שיש להם כלל גבוח במו ב) אויש אל כל שאר בשרו והשלפ כל לאו בעירות בעבור ישיבתם משתפם משונה בבית דין. ומלה ברתכללה הייאסופרי הטעות פטרו כל לאו בעירות בעבור ישיבתם משתפם משונה בבית דין. ומלה ברתכללה הכל, והנה חשבו איסור כל בחמתה טמא ווערים מגינויות זכל שון הארון ושרין העוף ושקע הרים טוצה וידיענו כי טומאת השמנוה שריצים. חמורה ובכבודו שיסיפטן אחד בשור לחיזור ולשפן ולארנבת ולגמל והזיך לומר ג) ובנבלתם לא הגנו והטעם כי אתם קדושים אל הגנו בכל בלה שהוא חטמא אתכם וככח ברג ד) ואת נבלתם תשקו והנה הוכרים. בשאר הנבלות ואון על הנגע כות ולא מלוקות ; ויש מצות לא תעשה שם תעבור הלאו עשה זה והחפר במו ה) לא תחויר טפנו עד בקר אם תוכלו ואם גונתר ישך באש ואם לא יותרו או יותר טוב, וככח ג) יכלה יבא עליה איננה מצות חיים ורק אם יוכם או טוב לו לקבל שבד ואם לא יחוין לבם לא ימיהנו בית דין. ווש דורך כל אחר בעירות יש אסור במן ויש שאיננו מהמין בטשכ בדר אדים ובטין הហמה גס העוף בכללה כי המכוב דבר על החווה יותר במו ז) זיוכור אלהים את נח ואת כל החווה והហמה כי הם נגידים שנולדו עמו. ביו אחד וכן ח) נפל שטה שור או חמור בחווה שנמצאו יותר, וככח משפט הosome והפדר והגמל. גס אסור בגבבה בשאיינו מהמין במו הហמה גם איסור במן ליעולם באשת האב והאחות והבת גס אסור בחוי אחר כאשת איש והיבנה ואשה אל אהותה גס אסור באשת כאשר אנגינה מעם השובב עד שתחשוב לזרותה כי ערפה ישבה אל עמה ואל אלהיה ווות אמרה ט) עט עט ואלהיך אלוי והשוכב עמה ואינה מתפרקת טוצאות ה) כולל עשה ולא תשעת, ומלה ח) ובבדח את ה) אלהיכם כוללות כל מצה עשה שהם גלפ' וכפה ובטעמה שהם עקרים או זכר להם. ומלה ז) ליראה אתה' כוללת כל מצה לא תעשה והיא יצאת בטלת עשה והטעם בשוטר עצמו מגעת אל ערפה בעבור יראתו מה' כעד שירא מאdonיו לעשות רע והוא רואחו בעינו כי יש אהרים הנמשכים אחר תאותם שלא יפחרו בעבור החלק אולי יודע דבר לו או בעבור שם רע ודופי וחיפה ומלה ז) ואחריה אלהיכם תלכו כוללת לעשות חסר וצרך

יסוד מורה

ווכל עלילות אל מעלה גבואה לדעת סוד הנפש ומלאכי עליון והעולם הבא מהתורה ורכבי הגביהים וטבריו מבמי התלמוד ויחכם יובין סודות עטוקים שנעלמו מעזני רכבים וקצתם אפרש והגאון ריבינו סעודה חבר ספר באסונות ווש בו שעיר שעור לדבריו. ועהה אשוב לדבר על המצוות על פי אשר תשיג יד דעתך. והשם יירני בדרכו הירושה ומי במוחו תורה : השער השני מה נזכרה חכמת המכטאה וראשיתה דעת המלוה החמש. כי יש כלל גבוח גולל כלום שלמים ופרטים וגבה נקרה הכלל השפל הקרוב אל הכלל הגבוח טין גבוח והקרוב אל הטריטים טין שלל, והנה הכלל הגבוח כמו גוף כולל האבנים והכוכבים והמתבוכות והצטחים והחיזים. זה הנה חי טין גבוח כולל העוף והחמה והאדם והרג, והאדם טין שלל ראובן ושמען. ומצענו מספר העוף. האמורה בפרש שמי עשרים ובפרש ראה אנקו אחר ועתירום ואטרו ראה זו דאה וכן איה היא דיה. ורבי טרינוס הקשה אם איה היא דיה מה טעם לסתורה פעמי. והכטינו אטרו כי הוכיר החתום בשתי לשונות שלא ניתן פחחון מה. אם בן זיבור שמות כל עוף בכלל גבוח בטל דיה ודאה העם וזהו האמת, ותירין זאת הקושיא מהכטאה כי איה שם טין גבוח כולל דיה ודאה כמו א) ואת הצפוד לא בתור כולל תור ונגולו או שיאמרכטוב ב) ונשטו במתות ישתק וכטוקם אחר ג) ונשמדו במתות און ועוד כי שתי אותיות נלקחות טין דאה. על כן בכל חכמתו ובכל אוטנות אין אדם מבקש לדעת הטריטים כי אין כה באדם לדעת תכליהם ובמה מספרם כי לא יעמדו רגע אחד על מהכונת אחד לעולם כי יאבדו תheid והכללים עומדים לעולם. וצורך גדול היה לי להזכיר דבר הכלל קורת שדרבר על המצוות בעבור שריאתי בטה חכמים ספורים שעשרות מצות על דרכם רבי. יש מהם שספר בשול גדי פעם אחת ויש שפראו בני מצות בנדר שנכתב ני פעמים 'חכמיינו דרישות ורכות בכח. ויש מי שיסיפור הכללים וחפרטים. ויש שפזרם פעם הכללים בלבד : ופעם הטריטים בלבד ; ויש שפזרם מצות אחת שכאה בשתי לשונות והטעם אחד. ועל דרך מחקר האמת אין קץ למספר האמות כאמרו. המשורר לכל חכלה וראיתי קץ רחבה מצוחך טאר, ואט נספר העיקרים והכללים ומצוות השהייא עומרת לעד אין המצוות עשירית משש מאות ושלש עשרה, והשם הנורא יודע תום לבני כי לא חבירתי זה הספר להראות כי עמדתי על חכמתו ושנגן לו לי סודות להחפאר גם לחשיב על הקדומים כי ירווע ידעתני שהי חכמים ויראי השם טמי נס בדור זה חכמים גדולים טאר רק חבירתו לנויב שלמר לפני ספרים שחברתו לו ומזרוב' אהבתו והוגעתי נפשי לכתוב לו ספר במצוות כי הוא איש אמת וירא את ה) טריכם : יש כלל גבוח במו ד) לשטרו אה כת כל מצה עשה ולא תשעת, ומלה ח) ובבדח את ה) אלהיכם כוללות כל מצה עשה שהם גלפ' וכפה ובטעמה שהם עקרים או זכר להם. ומלה ז) ליראה אתה' כוללת כל מצה לא תעשה והיא יצאת בטלת עשה והטעם בשוטר עצמו מגעת אל ערפה בעבור יראתו מה' כעד שירא מאdonיו לעשות רע והוא רואחו בעינו כי יש אהרים הנמשכים אחר תאותם שלא יפחרו בעבור החלק אולי יודע דבר לו או בעבור שם רע ודופי וחיפה ומלה ז) ואחריה אלהיכם תלכו כוללת לעשות חסר וצרך

א) גראקי פ' י' ב) עמום י' ב) הוטע י' ב) ד) נקרים י' ב) ויקרא כ' ג)

ב) נקרים י' ב) ט' ז'

א) מילך י' ב) ויקרא י' ב) סס' י' ב) סמות י' ב) ח) נקרים י' ב) קראקי י' ב) ז) פמות כל' ח) רות י' ב) נקרים י' ב)

יסוד מורה

1

א) והשחתה בה ולקחת לך לאשה כי הטעם במחשבה כרבור פרעה (ב) ואכח אותה לו לאשה כי
מחשבתו שחשובכלה על בלך (ג) וילחט ביישאל והראיה הגדולה שאמיר ד) ואחר כן חכמו אליו
ובעלתה והיתה לך לאשה. והיו התנאים שיביאנה אל תוך ביתו ולא יניחנה ברשות אחר
אחריו שיש במחשבתו שיקמנה וגלחה את ראהה ועשתה את צפרניה בסטו הצעיר. ואין צורך
להזכיר ישתחטה באני נרה כי חחוב במקום אחר ה) אחת ושביכם, ו) זהבירה את שלמת שביה
טעליה שעברה. נחמה עז' כבחוב (ו) ווחליפו את שטלוותיכם, ח) ובכחה את אביה ואת אמה אט
נהרגנו. או אם הם חיים וכל זה האיתור אולי לא יקחנה והליך בת ישראל. שלא יעשה לה
אללה התנאים טוב מוחק ואין בפרשנה כולה מצות חיוב ורק ט (ט) לא תחטער בה. וככה יש
בכרובות שאנו חייבין לבוך על מצות חיוב; ויש שיברך השם שהתר ויה בתנאי זה כמו על
השחיטה, והנה אם יברך כהה בשחיטת הפקח היא מצות חיוב כמו על הטילה והשם לא צונו
מצות חיוב לשחות רק אישור לאכול בשר חי עד שופך דטו בשחיטה לברך לא בדרך
אתרת והברכה בברכת נשואין, שהוכיר שאמר העדויות והארוסות והתר את הנשאות
והגה הביבר על השחיטה ובזרק וספир תחלב והגידים וטברך השם אמרו אחילתו הנה שברו
אתו ואם לא יעשה כל אלה יש עונש עליו והנה כל אלה אינט מצות חיוב כי העיקר איננו
מהשם, וככה המתענה בכל יום ואיננו טברך ברכת המזון. וככה הנהו איננו חיוב לקדש
ולהבדיל ולשנות ארבע בוסות רק החיוב הוא לשוחה, והזכרו כי כל זה בעכו שמטעה על
חכם. חסיד. שחיתת משוטט בחוץ לבקש מי שיש לו עוף שיחסתנו ודרעתו על הכרבה למלאות
מהה ברכות בכל יום; ושבעל אזהרות שהבנינו במצוות לאון שפירושם טעם בטן ולא יסור
לכבו ולא ישיב את העם ולא יוזה את החשן כאשר יוכסחו או לא יוח וככה ולא ימות
במלחמה ולילוי הקבלה נכנן היה להחיות כללה לא יסרו טמן; וששהכננו במצוות מה שהוא
רשות בטן ו) לרר אשר בשעריך או מכור לבורי וככה (א) לבלב תשליכון אותו כי הטעם דברך
עם ואנשי קדש. תהיוין לך והנה בשר שנטרף איננו לטאבלך רק לבלב השומר עצנץ תשליכון
על בן נפחם לבלב וללוי הקבלה היה. נראת כהה לעולם. בהם תעבודו כי כל המצוות
טייד האבות קבלנות ואין הפרש בדבריהם ובין דבריהם ובין דבריו הרה כי גם הם נתנו
לנו והם קבלו מאבותם ואבותם מהנכאים והכל מפני השם ביר משה. והנה אתן לך משל
במצוות אחת שתשחבה שנים כמו זכר ושמור וקדוש השבת והקריות לשכת עוגג ועתות דרכיהם
ומצואחן ודבר דבר הגם מצות בדבריהם ובין דבריהם ובין דבריו הרה כי גם הם נתנו
כל ימי השבעה מתי הוא השבייע והוא היה שמור לו והנה זכרו כמו שמור וקדשו שלא יעשה
בו מלאכה בדבריו ירמיה והעוגג הוא המנוחה מעטל הגוף וממצוות חפין ודבר דבר מחפוץ שלא
שלא יביאנו לעשות בו מלאכה ובככל האזהרות יג) ומלהם את ערלת לבבכם בכל מצות עשה
(ה) וערפכם לא תקשו בכל לא תעשה ושאלתי גדיי הדור מה פירושם ותשוכם לדוחות בקינה

א) דנרי כ"ה, ב) נרקלית י"ג, ג) נמדרך כ"ה, ד) דנrios כ"ה, ה) נמדרך ג"ה,
ו) דנrios כ"ה, ז) נרקלית ה, ח) דנrios כ"ה, ט) טס כ"ה, י) קס י"ה, יא) סמות כ"ה
יב) טס, י) יונ דנrios י, יב) יונ דנrios י, יג) טס כ"ג, טז) טס כ"ג, יז) דנרי כ"

יסוד מורה

רצין בחוקם עם תלמידיהם שאין להם לפ בבחון בין האמת ובין השקר והנה בעלי האזהרות
דויטים לאדם שספר כמה הוא. מספר העשבים המכובדים בספר רפאות והוא לא יוכל טה
תועלת בכל אחד מהם ומה יועילו לי שטוחם; יושם נזכרים בספר בשני שטוח והוא
חשוב כי שניות הם כמו א) וכור אל תשכח. ועוד אפרשות לך הפסוק במקום הרואו. וככה מצות
רבות כתובות בתורה ואין איש שם על לפ.
השער השלישי יש מצות שהיה העיקר ווש לה. גדרות כמו הנור שירור. פון ושרבר
כל ימי נור כי היין טרבה התואה בהסירו הדעת והנה דניאל התענה
ולא שתה יין בפסח כי מדרבנן הוא לשחות והנה השם אסל עלי החומץ ומשרת עוגבים
וחרצנים ווג ותער לא יעבור על ראשו שלא יפה עצמו לשושים והנה השעם אם הוא נר' להחות
נורן הן הין לבדו לא יהיה קדוש לשם רקס רק יהיה עט אלה המצאות הנוגרות. וככה עשו
קדמונו ביום הקדורים שהיה אסור באכילה והוא העיקר כי כל עינוי הרבק עם נפש מאכלי^ט
הטקרה הוא צום והיה בן כי הנפש בחח בכד שהיא הטעמה (ב) כי תאה נפשך, ג) ונפש מאכלי^ט
תאה, ד) והנפש האוכלת והעדים כי בן הוא (ה) למה צמנו ולא ראות עניינו נפשנו הטעם בפול
וככה ז) הכהה היה צום אבחרו יום ענות אדם נפשו ועוד ז) ונפש נעתתשביע וכבר פירושתי
ענין (ח). ענחו בזום נפשו למת נפח בית בזום, ואמרו כי גם הוא אסור בשתייה כי מצאו
ט) ואכלת לנו כי אליך מעשר דגניך תירושך וזהריך ובדרנאל י). וסוד לא סכתיו יש תשוב
להבן ולהתענות ואין זכר לנפש והנה גם הוא אסור בריחאה והם אמרו. שירחן בעל קרי
ומה נרצה אמרו הקדומים יא) והוא יעור במצוות קלה לבבתוכה וענין (ב) כי שירחן על
בעשרות הדברים החמתה בוגר השם הדרקים בלבד והם האמורין והחל בוגר דברו הארט
ששי לא תרצו מהחמור. וכלל אומר כי כל ברת ומיטה היה על מצוח לא תעשה. כי הוא
מכעים יותר מהמתעלל לעשות טה' שטוחה. ולא מצאתי ברת במצוות כי אם בימייה כי
היא לאוות ברית עוטרת בוגריו כל ימי חייו. ופעם אחת היה חיב מצוח והחיה על אבי הנולד
או אב בית דין רק אם גREL ולא יטול יש עליון ברת. וככה ברת על מי שחרל. לעשות הפסח
בי זכר. יציאת מצרים עקר לכל המצוות על בן חח אחר (ג) אלה מסכח לא העשה לך את חаг
המצוות תשמר וכותבה יר. מה העודות עכידות היינו לפרטם במצרים. ועתה ארומו לך מצוח
אתה כוללת כל מצוח עשה והיא בכרת באשר חטאך טעם כל אrror הוא. על טהר כי בן החל
וברכום מפורש ודבר חותנת ואחות כי יתיר עטם בלי חזר והבכחה אין לך פה ובוסף אמר
ט) אrror אשר לא יקיים את דבריו התחווה להכעים בסתר. כי בגין בית דין יכrichtנו או יכח הדין
טמן על בן ננון הוא להיות פירוש אלת. כמו טו) אם יגע טמא נפש כל אלה. וקורבן השוגג
יוכיה כי המודר בבח בגלי מטהל השם והנה ראיינו שעברו כל מצות זו) לא תהיה
כל נשמה טפיו שכובותם שלא יתלו את השם:

השער רביעי יש מצות חיב העיבור בעלות ולחות הפנים ויון לנסך ושתמן. למואר.
ויש למשחה ירעה כמו מצות הגדול הכהנים הגדולים והחדוותים
א) דנrios ט, ב) טס י"ג, ג) טיג (ג) וקרל (ז) וקרל (ז) יטער (ג) ט, ד) דנrios כ"ה, ה) נמדרך ג"ה,
ו) טס, ח) תקליס ל"ה, ט) דנרי י"ה, י) דיניל י, יא) הכות פ"כ ה, יב) טס, פ"ד ג/
יג) טמות ל"ה, יד) דנrios ו, טו) טס כ"ג, טז) טס כ"ג, יז) דנרי כ,

יסוד מורה

והלויים והם מצוות רבות, ווש לאדם לברדו טאייה משפחחה שיהיה כמצאות המלך והנזר והמצווע והטהמים. ורוב המצאות כולן חכרים והנקבות. ווש לכורדים לבדים כמו חטילה ומקרורה לילה ופרט רחם ופדרון בכור ומי שננים. ויש לנקבות לבדן בגדרה ווללה וסוטה ונדר בעולה או קטנה. ויש תלויות בדבר אחר כמו העולות והטפסין בטקס הנבחר ושלש פעמים ומצאות רכות נבה. וטוחלות אם היה לנו בן מלוחה ופדרנו הוא אם היה בכור ואם נטענו עז לטאבל ערלנוו וחלנוו ואם שרה איז ברם עשרו ואמ הלינו כף לא נהייה בנושים ואם קאננו נשינו געשה כמשפט ואם היו לנו עבדים או שפותה או טי שקה אשה געשה ככתוב עליחן והמצוות הרומות לאלה ורבות ודרכם דינים וטשטים. ויש מצאות רבות תלויות בזבונים בימייה בן שטנות יטבים והעריך פבן חריש וער בון שעירים ועד בון שם. ויש מצאות רבות בזבולים והטילה ויש בלילה באכילת פסח וספירית העומר. יש בין הימים ובין הלילה בסוף וטן שחיטת הפסח והדלקת הנורות וביאת הטמאים אל המחנה, ויש מצאות בתפלת המנחה ותחלת שחיטת הפסח. ויש פעם בשבע שבחת ופעם בשנה כחג השבעות ויום הוכרון וגעם בפדור וחג שטינוי עצרת ויש שכעת ימים למצאות כי על דרך הפשט כו' הם חיווב ביהכתוב הוכיר הפסח ואמר א) שבעת ימי'ת' האכל על ליטיות לחם עני למען תוכר את יום צאתך והנה גודר התעם כי עד שבעת ימים האכל ישראל המצאות כי הענן היה הולך יומם ולילה עד שטבע פרעה או הסיעם' טsha עד שנעשה המשכן באשר פרושתי זה בטקומו, וככה שכעת ימי סוכה והדלקת הנר שטונה יטבים. וככה מקרא מגילה בomnia, ולגמור הלל ז'יח ימים ולילא אחד ולקרוא בכל ראש חדש וששת ימי' חפסח. וטפורה העומר שבעה שבועות וקורוש השנה השבעית ונתן החמישים; וושמצות רבות שיאין תלויות בדבר ולא בזמן ידוע והם חיווב לכל בני מזעו וכריסו זונקבות מלך וכחן וענין בישראל גם בגר בירוא או מנגע תורה אחת לכל ואלה המצוות הם העיקרים: הדשעד החמישי המצאות שהן עקרים שאינן תלויות במקומות או בזמן או בדף אחר המשך אותו על בן המלך דוד ב') פקדיו ה' ירושם משמו ל', ואלה היו ידועות בשקין הרעת לפניו חת התורה ביד משה והם רבות בעשרות הדרשות חז' מחשבת והם נשנו על יד משה ועל באלה אמר ג') יושמור משטרתי מצוות חקורי ותורתוי כי אלו היה יודע איסור כל העיריות לא היה לocket יעקב אבינו שני אחים יחד על בן נפרש ד') כי את כל החשובות הללו על רובם במשכב וכור שהוא הפץ השם ונתעב בתולדת, וככה טין, אחר ואשה נורעת. והעריות הקróות טאר. על כן נכון הוא להיות פירוש ה') הרכובה אליו דבק עם אהתו שהיא בת אביו ואמו בדרך ז') וירא ישראל את מצרים מטה על שפת הים. על בן אמר אברם ז') ונאם אמנה אהותי. בת אבוי היא. והער שאין עונש בית דין. ואם מען טען למה האחות ולא האה אלי יאטר לנו למה הבטללה ולא הבעולה ואון וזה המשפט לאח: ויש מצאות שהם לוגר למצאותיהם ברכות ובראש והצעיות אף על פי שאין התחבלת פסח ומצאות וסוכות והטווות וחלין ביד ובראש והצעיות אף על פסח והטבאות מהקובלות מהאבות שוש להם וכור בתורה רבות ושאן להם וכן. ואזכור קצת אלה ואלה כמה ברכות בכלים והחפלוות וברכת המזון והלל. ואמר רב בחוי ז') והוא

מעכט כתו שמרור לא יעכט מצאות המצות כי התחבלת הוא לוגר על בן מעיל האפור כליל הצלחת וצין גור הקדר שבור בפתח חכלת ואין המתעטף עשו מצואה שלמה כי הוא היב כל היום ובהיותו בשוק וראה צירות או יתור לבו אחורי עניין יותר מאשר יתרה בשעת התחבלת. והוברתו וזה בעבור שראיתו אנסים רבים אינס יראי השם והם מתעטפים בטלית דרך כבוד לפשם. גם האפור וחחשן לצורן. וככה גיר הנשאה שהוא באכילה לוגר הפך אכילת חספה. ועתה אפשר כי כאשר קיבל האב עליו ועל רועו חייב הבן לשפטם בקהל אביו כי הזרים ודבריו הצמות ווועקטם הכתוב במגלה (והם הארבע צמות הכתובים בתורי עשר אשר קיבל עליהם ועל וועם נביאים וקנאים שכדור על המאוועות הרעות) ותחטאוב אסתר המלכה ומרדיי אגרת השגנית לקיים עליהם ימי הזרים כאשר קיימו מרדיי ואסתר עליהם וכאשר וקיימו על נפשם ועל וועם נביאים וראשוניים דבריו הצמות הארבע) אם אל יעבר על מצאות אדרני הכל. וטעם וזה הדבר שיהיה נובר החסר שעשה השם עם רועו מי שלא בחר והשם ישתחף בו עטנו אחר אברותם ויצחק, כי השם בחרו ולא נחערם עם רועו מי שלא בחר והשם באברותם ולא נתגאל במאכלם. ויין טשתיהם כדרך שהופיר בתורה ב') ארוו נבען שלא יתערב עם בני ישראל שהוא מכני שם שהוא אביו כל בני עבר שנתחמו אלו שברכו נח עם ווע מקולל, ואמר הנכיאו (חוושע ז'יב) וריב לה' עם יהודת ולפקוד על יעקב והטעם הבנים (ר' לי' ויחדרו בנים טום. עיין שם בחושע) והעד עם יהודת ואמר אחריו בן בבטן יעקב את אהו שהשם נתן בו כח שתאותו ידו בעקב עשו לפני צאתו מן הארץ ולא עשה בן לכל גולר והאומרים כי אחר צאתו היה זה לא יתפנ' כי בתוכו ידו אחותה ואלו היה בדברות היה בתוב ואחריו בן יצא אהו ואחותה ידו. ועוד בבטן יעקב את אהו ובאוונו שרה את אלהים שהתחבק עטמלך' ולא יכול לו והנה יש לו מעליה גודלה ועקב מרדך חמת הרופאים כי כל אבר מהווים דמיון אם הוא בריא ווחף הדבר. ובכבוד שבחוב ג') ותקע פ' יר' יעקב על בן לא יאל מהוים ההוא ולהלא וחוויכים לנחוג בכור באביהם וחצרכתי להאריך בעבור שהוא על דרך הפשט כי לא נובר רק בעבור החוק ואין כטוו הטיליכוי בתוב ד') ובוים השטינו ימול בשער ערלוון. וכחוב על דבר ח) היחס והאלתנה וכורתה כי עבר היהת ואל חתגר על מעשי יידי השם;

השעד הששייש מצאות מבוארות בתורהויש מצאות של א' ידענו פירושים במסתרת רוקטפי הקדושים הטעתיקים שקבלו בן מאביו ותלמיד מרכז וללו הקבלה יוכל אדם לפרש אותם פירוש אחר. ויש מצאות קבלנות מהם זאין ונדר להם בתורה וכל אומר לך לולי אנשי נסכת הגדולה ואנשי המשנה והתלמוד כבר אבדה תורה אלהינו ונשכח זורה חי' כי אלה העמידו כל דבר על בורו וכארו לנו המצות באר היטוב וכל המשפטים באשר קבלום. יש שימציאו עדות ברורה טן התורה ויש דרך ויש דרך אסמכתא בעלתא וכו' שיש לך ולכל להכור מתי אמורים דרך. ומתי אמורים פשוט כי אין כל דבריהם על דרך אחד וחשם שנחן להם חכמה הואיין. משכורותם שלמה; והנה בירומי'ה ז') ולא תוציאו משא מכתיכם ביהם השבתה ולא נוצר זה בתורה והמצוות המקובלות מהאבות שוש להם וכור בתורה רבות ושאן להם וכן. ואזכור

(א) למחר ע'ב) נדרנית ט', ב) נדרנית ט', ג) נדרנית ט', ד) ויקרא י'ג, ה) נדרנית ט'

א) נכריס ט'. ב) תל'יס י'ג. ג) נדרנית ט', ד) ויקרא י'ג, ה) טס כ'ג, ג)

יסוד מורה

יא

הכחיב לטעללה^{a)} על הארון תשפכו כים אשר לא יאפסו עד שלא יאכלנו אום כי הרם היא הנפש זה יוציא מהכמה התולדות. גם נכן הוא שיראת והם שהיא מצות עשה מכללה כל מאות עשה ופאות לא תעשה כאשר תוכירה טחה^{b)} ליראה לשזר בלב מזבחו וחוקינו לטוב לך שם עשה ולא העשא כי המונע עצמו מעשייה עבירה בעבוריו יראתו מהם או טוב לו וטלת לטוב לך בוללה טומ העלם הוה והבא ביהוד והשבר על מצות עשה כי יש בהם טורה והמשל כמו שיגע עצמו על פין הרואה לבשל מאמי מה שיאכל שייעילנו והנה שכורו אתו ובעולתו לפניו והנה לטוב לך שאקבל שבר ותלט טעניש והנה הטוב הוא לאדם שומר מצות הרואה כי לא זועיל ולא יוקהרואה בדבריו אלהו^{c)} אם זדקה מה חתן לו ורכו פשעך מה תעשה לנו ועתה ארומו לך סוד נגיד מצאנו בתובך^{d)} לטה התענו ה' מדורך (ו) ואחת החובות את לבם אהורות, ומשה אמרו ראה נחתי לאני את החיים ואת הטוב שעקרו וסודו לא תעשה כאשר לרוב^{e)} ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, והשביתת איננה מעשה רק כלוי מצחה ומניהה טמן. כי כן חביב ה' ושבות ביום השבעי מכל מלאותיו ופירוש לעשות לפני יום השבת כי שלא יעשה בו מלאכה וכבה^{f)} תענו את גשאותיכם והטעם לא תענגנו באבילה והשתיה כי הענו הפך התענו ובכח (ו) והתקדשותם והניר קדושים פירשו אל תשקצו את נשחותיכם לאכול כל דבר נמאם ומשיחת בתולדות והגנו ר אשר לא ישתחין הוא קוש. והנה כל המצות על שלוש דרכיהם הא', באotton הלב והשנו בפה והשלישי במעשה ובאשר האחד נתגא בכל חשבון בכח עקר כל מזוה שהייא תליה בפה או במעשה צריכה לאמותת הלב ואם לאו הכל שוא ותה. ור' אמרו (ח) רחמנא לבא כי והוא בוחן לב וחוקר כלויות ובתיבט) בפרק ובלבדך לעשותו וזה הכתוב כולל השלש דרכיהם בפרק ירוש ובלבך אמונהת הלב, לעשותו שתעשה המצות שם במעשה. ובכח כתוב (ו) מה ה' שואל מעהן כי אם ליראה את ה' אלחיך בכל לבך וכל נפשך. ור' אמר (ט) הולך חמים ופעול זדק ודבר אמת בלבבו לא גבר לבב אשר לא נשא נפשו. (ט) ובין (ט) הולך חמים ופעול זדק ודבר אמת בלבבו לא רגלי. ועתה שום לך כי אין טורה במצוות לא תעשה לאשר יש לך להבין כי ה' נטע בכל של שוכן אדם בו להשمر מכל נוק. וההמל ברופא שאמר לאדם שיאנו יודע המאכלים שיוקו לו קפי תולדתו אל תאכל כל מה שאחריך שאם תאכלם תוכא לידי חולין ותותות וכל איש דעת לא תאהו נפשו לאכול דבר שיזקנו רק יהיה נתעכ ונماء בעינו אף על פי ששמע שהוא מאכל ערבי והנה ישומ עיקר מאכלו לחיות ולא יבקש החווים בעבור שיאכל כי זה דרך הבמהות כי אין להם נשמה שתחיה אחר הפלדה מעלה הגזיה הלא תורה כתוב בתורה (ו) תזא הארץ נפש היהו ישרצוי המים ולא בן האדם רק נעשה האדם בדמota מלך ואם המלך חי לעולם בכך מי שהוא בדמותו על בן אמר אחד מהמשכילים כי העונגש באדרבע מיתות בית דין על לא תעשה וככח ברת וטיהה בירדי שמים והשבר על מצות עשה. וקרטונו רנו הביאו ראייה כי יש שבר לנשمر ממצות לא מעשה(ו) לא תאכלנו למען יوطב לך ויש אמר כי השבר ישוב לאשר הוכר באחורה יד) כי תעשה היישר ויש אומרים למצות לא תאכלנו

^{a)} דברois י"ב, ב) סס י' ג) לויו נ"ה, ד) יטני ס"ג ה) מ"ה י"ה, ו) דברois ל'

וז לוכה ג' ח) דה צו: פ"ג^{b)} ט) שנות כ"ג, ז) מ"ה, ט) יא) דברois ל"ג, יב) לויו ס'

יג) דברois, יד) יטני ק"ז ט) סכת קניין: ע"ט ט) שמות ל"ג

מלחך והוא אלהך. וקוריאת שפע: עירוב וקידוש והבדלה ושלא פעדות ויש אומרים נור שבת, ובכח התקופת שופר ביום הזכרון כי לויל הקבלה היה נראה כי הוא על דרך ראש הדין. וככח הלולב כי ניסן כי הוא העקר לפניו שתכונת התקופה האמת על בן אמרו שהוא יוס הדין. וככח הלולב כי אין מפוריש בטורה רקה^{c)} ולקחמת ולולו הקבלה היה לו שעם אחר. וככח תפורת העובר כי הם חרישו בין (א) וספרהם לבם ובין (ב) וספרה לה, וככח הטריפה ויעש לה טעם נכבד מהבנתה תלודות שמים ונכח זו יטוי תופת ואבלות ובקור חולם: בקורת מיחס ונגר חוכמה: שקראו פנלה ר' כוסות וככר פרישתו^{d)} וירוש אותה כי היא אסמכתא בעלמא:

השער השבעי שום לך להתבונן כי כל המצות שהם עקריהם או תלויות בדבר או לוימר בתוכות או מקובלות הם מצות עשה או לא העשה טפוח או או עשה שעקרו וסודו לא תעשה כאשר לרוב^{e)} ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, והשביתת איננה מעשה רק כלוי מצחה ומניהה טמן. כי כן חביב ה' ושבות ביום השבעי מכל מלאותיו ופירוש לעשות לפני יום השבת כי שלא יעשה בו מלאכה וכבה^{f)} תענו את גשאותיכם והטעם לא תענגנו באבילה והשתיה כי הענו הפך התענו ובכח (ו) והתקדשותם והניר קדושים פירשו אל תשקצו את נשחותיכם לאכול כל דבר נמאם ומשיחת בתולדות והגנו ר אשר לא ישתחין אין הוא קוש. והנה כל המצות על שלוש דרכיהם הא', באotton הלב והשנו בפה והשלישי במעשה ובאשר האחד נתגא בכל חשבון בכח עקר כל מזוה שהייא תליה בפה או במעשה צריכה לאמותת הלב ואם לאו הכל שוא ותה. ור' אמרו (ח) רחמנא לבא כי והוא בוחן לב וחוקר כלויות ובתיבט) בפרק ובלבדך לעשותו וזה הכתוב כולל השלש דרכיהם בפרק ירוש ובלבך אמונהת הלב, לעשותו שתעשה המצות שם במעשה. ובכח כתוב (ו) מה ה' שואל מעהן כי אם ליראה את ה' אלחיך בכל לבך וכל נפשך. ור' אמר (ט) הולך חמים ופעול זדק ודבר אמת בלבבו לא גבר לבב אשר לא נשא נפשו. (ט) ובין (ט) הולך חמים ופעול זדק ודבר אמת בלבבו לא רגלי. ועתה שום לך כי אין טורה במצוות לא תעשה לאשר יש לך להבין כי ה' נטע בכל של שוכן אדם בו להשمر מכל נוק. וההמל ברופא שאמר לאדם שיאנו יודע המאכלים שיוקו לו קפי תולדתו אל תאכל כל מה שאחריך שאם תאכלם תוכא לידי חולין ותותות וכל איש דעת לא תאהו נפשו לאכול דבר שיזקנו רק יהיה נתעכ ונماء בעינו אף על פי ששמע שהוא מאכל ערבי והנה ישומ עיקר מאכלו לחיות ולא יבקש החווים בעבור שיאכל כי זה דרך הבמהות כי אין להם נשמה שתחיה אחר הפלדה מעלה הגזיה הלא תורה כתוב בתורה (ו) תזא הארץ נפש היהו ישרצוי המים ולא בן האדם רק נעשה האדם בדמota מלך ואם המלך חי לעולם בכך מי שהוא בדמותו על בן אמר אחד מהמשכילים כי העונגש באדרבע מיתות בית דין על לא תעשה וככח ברת וטיהה בירדי שמים והשבר על מצות עשה. וקרטונו רנו הביאו ראייה כי יש שבר לנשمر ממצות לא מעשה(ו) לא תאכלנו למען יוטב לך ויש אמר כי השבר ישוב לאשר הוכר באחורה יד) כי תעשה היישר ויש אומרים למצות לא תאכלנו

^{a)} וקרלו ס"ג, ב) סס ט' ג) נמלר כ"ג, ד) שמות ל"ג, ה) קרלה ט' ג) וקרלו ט' ג)

ז) סס כ' ח) סנדירין קו: ט) דברois ל', ט) סס י' יא) מהלום כה, * קרי נפהי יב) סס ע' ג) קרלה ט' ג) דברois י' יד) דברois י' ג)

יקסוד מורה

תשביך, וחנה מלת תירא בוללת כל מצאות לא העשיה בלבד וכפאה ובמעשה וויא המדרגה
הרואהונה שיעלה מטנה אל עכודת, ה' יתעלה והוא בוללת כל מצאות עשה, ואלה יריגלו לבו
וירוביכוו עד כי ידבק בשם יתפרק הנכבד כי בעבור זה נברא האdots כי לא נברא לקנות הון
ולא לבנות בנים ועוזב לזרום והוא ידור חחת הארץ ולא להחענג בתמיini טאכלים כי רגעים
טעתם הם והגעה רבה גם יוקן ברורם, גם משכוב הנשים יכללה כמו ובשרו, גם דבריו שחוק
והשתכר מצלות והוללות כי המשכיל יבין כי טוי חייו מטעמים הם ובידו בוראו נפשו ולא ידע
טמי יקחנה. על כן יש לו לבקש כל דבר שיביאנו לאחוב אותו ליטוד חכמה ולהפיש האמונה
עד שיכור ויתכונן מעשה ה' ולא יתעתק בהבלוי העולם ורק להתבודד ללמד ולהנחות ב תורה
ה' ולשטרו מצאותו והשם יפקח עינו ולכדו ויחדש בקרבו רוח אתרת או יהה בהיון אחוב
ליוציאו ונפשו דבקה בו ותשבע שוכב. שמחות את פניו ובഫירה טעל הגויה תהינה נעימות
יטין אלהיו על נצח וזה שאטר אסקף (א) כליה שاري ולכבי צור לבבי וחלקי אליהם לעולט
בדרכו יעקב אבינו שנדר (ב) והיה ה' לי לאלהים כי כasher בא אל בית אל אמר (ג) הסירו
את אלהי הנכר והנינה הצאן והתבודד לעבוד השם ולא שכב עם אשה כי רחל מהה וחוללה
בלחה ובעbor והמס باسم ראובן ושפחתו על כן כחיב בפסוק אחר (ד) ויהיו בני יעקב שנים
עשר להודיעו שלא שכב עם אשה אחר כך על כן לא הוליד עוד. והנה טו שהשיג ואת הטול
שובר השם וממשיו ונפלאותיו לא יסרו טלבו גם לא ידריך דבר בפיו שלא יוכל החם להודיע
לבני האדם בכורו על כן נשבעו הנכאים ברוב דבריהם וזהו (ה) ובשם תשבע ואו יהי (ו)
טמצעדיין הרבים. ודע כי התורה לא נתנה רק לאכשי לבב על כן יש לפרש דברים בתוכיהם
בדרכ שיקול הדעת (כטו) (ז) ואשא אתכם על בנפי נשות וככח (ח) ומלתם את URLת יכbacks
(ח) פתח תחתה את ירך והקדוטנים אמרו כי כך ט) ופרשו את השמלת, ויש דברים שהם
אמות במשמעותם גם הם בדרך משל כטו גן ערד ועק הדעת וען החיים וטעם הבוראים הדומה להם.
השער השמוני ההונגה תמיד בתורה ה' אם יש לו לב היה תורה ותשלול נפשו יותר מאשר
לעדותו והשכilioיו (טמדיו וזו) מכל תלמידיו השכלתי, ומה נכורו דבריו
הקדוטנים שאמרו חיויבות הכל לשמור כל היציאות וכל התקונות שתקנות האבות ולא יבקש
טעם מה צו אלה המצוות ואמת דברו כי יש מציאות רבות נפלאות וגעלמות וחנה אם לא
ישטרם האדם עד שידע טעם הנה ישאר בלא תורה ויהיה נמשל לנער שלא ריצה לאכול
להם עד שידע איך בתחילת נחרש ונגורע ונקרו ונזהר וננתן ונופח ונגילש ונפה והנה
אם עושה כן יותה ברעב. רק הנגן שייאל חמייד וכאשר יגדל ישאל מעט עד שידע כל
השאלות וככח המשכילים וכל לדעת טעמים ריבים בתורה אשר הם מכוaries באר חותם ויש
שם מכוaries לאדם אחר טאלף. ומשה אדוננו ע"ה אמר על כל המצוות (יא) רק עם הכל ונכון
הণוי הגדול הזה ואין להם טעמים שנוגל לדעת מה טעם איך יאטרו העיטים שהם חיקם
צדיקים ואנחנו השמורים אותם הרים ואוכרי קאנ' רטעים הנוגרים בתורה. כתוב (יב) קדש
לו בלב בלבו ובלבו ור' יול ר' אוני נובח. ורבנן השבח (ג) כי שעת ימים וככח שנות השמיטות

ה) ההלס ע"ג. 3) נוראיה כ"ה. 2) סס נ"ה. 7) לדריס ו'. 6) לדילל י"ב. 1) צמות י"ט לדריס י'. 8) סס ט"ז. 10) סס כ"ג. 9) ההלס קי"ע. יה) לדריס ד'. 15) צמות י"ג. 10) סס כ'

לדרושים י. ח) סס טז. ט) סס כיב. ז) תהלים קי"ע, יה) דנרייס ד/. יכ) פסמות י"ג, ג) סס כ"

מה שהוא טוב רובו. על כן יש מה ממשיכי לbehor החטוב והרע כי אין הגוירות דק כי המקבל על כן כתוב א) אם כי לא יהיה בך אביוון על תנאי אם הכל או הרוב טוב וכן כתוב א) רך אם שמו השם. והיחיד מועל נפשו באחרותו ועתה שים לך ורע כי כל המצות הכתובות בתורה או המקובלות או התקנות שהקנו האבות אף על פי שרובם הם במעשה או בפה הכל הם לתקין הכל ב) כי כל לבנותו דרוש ה' וכל יצר מחשבות מבין וכחוב ג) ולישרים בכלחות והפרק זה ר' לב חרש מחשבות און וכחוב אחר ה' והוא כל ערך כי רוע עין תלו ברוע הלב וזה ידוע מהכמת התולדות. על כן היהת העולה כליל בולה לשם על דבר העולה על הרות דבר שאיננו נכון והחטא והאשם על חטא בפה או במעשה זה פירושו) ומולתם את ערלה לתבכמם. ודע כי מלת ערלה כבדות והנה ערל לב כתו) כד לב פרעה ח) ואני ערל שפתים כתו ט) כי כפה פה. גם י) ערלה אונם כתו) ואננו הבהר. ובחברות ערלה הכרש יהיה לאוט ברית בין האדם ובין בוראו שלא יטנק נפשו במשכש שאיננו על דרך אמת ושברנו אותו שיפורה וירכה וככח כתוביב) ואתנה ברותי בינו ובוניך וארכבה אוטך. ובתיביג) וערלים ערלו גם היא כבוד ברוב הליחת גם זה טහולות. והנה המצויה היא כולם שעטנו מפני השם והכננו כאשר יוסר אתכם ותביבנו האמת שתסיטו ערלה לבכמם ולא חכדרו. לבכמם במעשה פרעה אוacho ובעת הצר לו יד) ויוסף לטעול בה'טו) ואחאב נגענו) וישראל בעניין ה' וככח כתביו) או יכנע לבכמם העREL. והנה ואת כתמיוח) בצד לך ושבת. וקשי עורך Marshal לאדם יקשה ערפו ווישבנו אל אדרונו ובאשר יקריאנו לא ישיב אליו פניו והנה הוא מקציף. על אך אחורי אלה יט) כי ה' אלהים הוא אלהי אלהיהם הם המלאכים בשיטים ואדרוני המלכים שהם האדרונים בארץ והכל ברשותו והוא אל גודל וגבור ונורא ואריך תובל להגצל ולא יאבה כי תרבה שוחר. והעד כי בתחלת הפרשחכ) כי עם קשה עורך אתה על כן וערפכם וגנו' מצאות הלב תחלתם בא) אנכי ה' אלהיך שיאמין בכל לבו שהשם שהוציאו ממצרים הוא אלהי הנהם היא מצות עשה וככח בפ) ואהבת את ה' אלהיך בפ) ולדבקה בו וככח כד) ואהבת לרעך בפמו. כה) ולא תעשה כו) לא יהיה לך אליהם אהורים באמונת הלב בפ) ולא תשנא את אחיך כה) לא תחמוד. בט) וידעת הימים והשבות אל לבך מצות עשה וככח ל) שטע ישראל ה' אלהינו י' אהה. וממצות הפה וזרוי כהן לא) וענית ואמרת לב) מזוז שפטיך וברכת המtron והל ותפללה וב) ושננתם לבניך וברורתם בס ונה מצות עשה ורביכם בכחה. לד) ולא תעשה לד) לא תשא אתשם ה' אלהיך לד) לא תענה ברעך לה) אליהם לא תקלל ולא תארולו) לא תוכירו לו) ולא ישמע כל פרך לו) לא תברות להם בורית לו) ולא תענה על דיבר ורביכם בכחה. והמצוות במעשה הם הרבה אין צורך לוכרים. ומצאתו פסק אחד כולל כל המצאות והו לא לו) את ה' אלהיך תירא ואותו

א) לזכרים פ"ג ב) דל"ה כ"ה, ג) תכליטים קכ"ה ד) מטהו כ"ג ה) כס ו/ ו) לזכריו י/ ז
 טמות ו/ ח) כס ו/ ט) כס ל/ ו) ירמיי ו/ יא) יטעוי ו/ יב) ברלהות י/ יג) זוקרי י/ ט
 ד) לד"כ כ"ה, טז) מיל כ"ה, טז) לד"כ י/ זכ) ז) ויקרל כ"ה יח) דנרים ד/ וט) יקוט ז/
 ג) דנרים ט/ כא) טמות כ/ בב) ודריס ו/ בג) כס י/ ג, כד) ויקרל י/ ט, כה) טמות כ"ג,
 ה) כס כ/ כז) ויקרל י/ ע, כח) טמות כ/ כט) דנרים ד/ כ) דנרים ו/ לא) דנרים כ/ א
 בב) כס י/ ג, לז) כס ו/ יט) פמות כ/ לה) כס י/ ג, לז) כס י/ ג, לז) דנרים י/ ז

יסודות מורה

טו

יסודות מורה

וחםם. שלא יוכחו על פניו השדה באנרגט, במנזרים לופוחה לשעריהם, ולחתת מן הדם על רמשקוף ועל שתי המפוזות הטעמ טפרוש א) ולא יתן המשיחית וכבר הוכרז זה מרעה'ה בתחולת ביתו לדבר אל פרעה פירש צפף לטה נומה ב) כן יונגענו חבריו או בחורב. ג') זה והסוד מבסואר החישב בדבריו ייחוקיוו והטשביל ייבן:

השער התשיעי אפס החשוך ג) גל עינוי ואכיפת נפלאות מטורתיין א) החדרש הזה לכט' הראש הרשים יוק' המולד הוא הראש באמתו, וכו' הקום המשבן ובשחור דבר המחות המשולש וזה נכדו וזה בפטתקלוון וככלה א) געשור להדרש הזה וווע' חוכרין פירשטיין וכחג המקומות ובחג החסוכות בשאלת וחציו ובכבודו התהמלה'ת במליל עלי' בן זים שטינו עצה' והטוליה קרוב טוי' יומם שליטים כי רגע שנשאר בו השוב' ועם בחשכון החורה וככה' יומ' בשנה חשוב שגה, ודבר השבעוי יודיע' גם כבה החשנה השביעיות ושבע' שכובות השנום ובל' ל'קרוא' דרור לבנד ד) מבן חמימות נשנה. ישוב' מבבא העבדה, ופסח' שנ' בנדג' שנות העבר. ח) ולא תבשל גדו' וכו' ד) לא תשחטו ביטו' ז) לא תחק האם על הבנים וו) ולא תחרוש, ווהוכר' על יד') צדור את המדרינט' שמי בערים האחד דבר בעור והאינו' צפוח'ה'ב' העשות לכט' עור רע' בעבור הריגמה כת' גשיאב', וטעם ט) לא התגעה איזומי' כי אה'ה'ה'וא' ולא התגעה מצרי' כי גר היה' בארכו' וטעם' עטוני' ומאנמי' שלא קדרמו' ולא' וכמו' האחות הקדמוניות ועור' שבר' בלעט' להרע' ל. ווהוכר' טעם טו) לא ורבה לו' נשים' יספויות' ווהוכר' טו) ולא' יסרו' לבן' ולא' ישב' את העט' מצירופת, וטעם' יה' מה' העזרות והחקים' עבדים' הינו' וויזיאנו' ואנחנו' הייבים' לשטעט' בקהל' שגשה' לנו' השוכה' הוות' ועד' יה' וצדקה' תחווה' לנו' וטעם' השטיבה ג) ואכלו' אכינו' עטך', וטעם' יט) כל' בן' לא' היה' ללו' חלק' ונחה' כי הוא' עזב' ה' הנכבד' וטעם' כ) ראשית' דגניך' כי טוב' הוא' מפרק' וכו' בחר' ח' להחטיל' בערד' והוא' זלך' ר' בשמו' בטו' כא) וושא' אהרן את ידרין' ישעמ' בב) שלש' ערדים' פן' וודרכ' גואל' הדם' ולא' ישפ' דט' נקי' וטעם' ההרינה' והנשארים' טו) ושמעו' ווירא'ו לא' יופפו' יעשה' עוד' וטעם' ד) לא' תשחית' את' עז'ה' כי האדם' ען' השד'ה. וטעם' מעקה' בג) ולא' תשים' דמים' בביוח' ר' מנגח' סברדי', וטעם' להמית' בד) את' המלאה' הורע' טעם' בלאים' כיהכל' ישב' קדרש' אדרפ'ר' ר' מנגח' סברדי', וטעם' להמית' בד) את' הנערה' אשר' לא' צעקה' בעור' והנה' ברצונה' היה' וווחק' לעוד' כד) באשר' יקום' איש' על' רעה' בטוקוט' אין' רואה' וטעם' עכט' כה) וקרא' עליך' אל' ה', יט) ואהבתה' את' הג'רים' חייט', וטעם' משפט' גר' יתומ' ואלטגה' ולחלול' בגודה' כת' הוכרת' וכו' כי' עבד' היה' על' בן' אגבי' מצור' וככלה' ז) לא' תשוב' לקחו'תו' ני' הצעזר' זוכרת' על' בן' אגבי' מצור', ולפדי' השויה' להם' שתהיה' בחם' לעדר' ואסר' הדם' והטעה' וכו' ולא' חאכל' הנפש' עם' חפ'ר' זוכת' להוות' קרב' על' המבוח' להחיות' נפש' כת' ג' הדם' הוא' בנפש' יכפר', זוכת' להבוח' כל' ובוח' אל' אהל' מועד'

א) דנrios ט"ג, ב) דס"ה כ"ט, ג) סמות' כ"ג, ד) לדנrios כ', ה) סמות' ל"ג, ו) ג'רל'ק'ת' ט' ג) דנrios כ"ג, ח) ויקר'ה כ"ה, ט) סס' כ"ג, י) סס' כ"ה, יא) סמות' כ"ה, יב) תל'ס' ט'. יג) ג'ל'צ'ר' ט"ו, יד) סס' כ"ה, טו) לדנrios כ"ג, טז) סס' י"ג, יז) סס' ל"ג, יט) סס' ו' יט) סס' ט' כ) סס' י"ה, כא) ויקר'ה כ"ג, בב) דנrios' י"ט, בן) סמות' כ"ג, נד) לדnrios כ"ג, ב'ה) סס' ט'ו' כו) דנrios' י"ג, יב) סמות' כ', יג) סס' נ' ג)

א) סמות' י"ג, ב) סס' ט', ג) פס'ו' קי"ט, ד) ג'ל'צ'ר' ה', ה) סמות' כ"ג, ו) ויקר'ה כ"ה, ז) דנrios כ"ג, ט) סס' כ"ה, ח) סס' כ"ג, טו) לדnrios כ"ג, טז) סס' י"ג, יז) סס' ל"ג, יט) סס' ו' יט) סס' ט' כ) סס' י"ה, כא) ויקר'ה כ"ג, בב) דנrios' י"ט, בן) סמות' כ"ג, נד) לדnrios כ"ג, ב'ה) סס' ט'ו'

יְמֹוד מָרוֹא

ocabro ואפרור דוד א) כי לא תזעב גנשי לשאול, ברות בשדי שם. כי השאל הוא הקבר שהוא בתחריות האrik, בטו ב) ואצעה שאל הנך ואמר א) תודיעני אורח חיים וכמה אמר החטورو ג) אך אלהים יפה נשי טיד שאל, וטלת יקחנו מעלה גדלה. כטו ד) ואיננו כי לחק אוטו אלהים וכמה ה) אחר כבוד תקוני וכותוב ו) קדרשות היום והוא אל תנשא אל אשא, ע"כ הוא פבא השוכב עם אשתו, ואסורה שיתפלל עד שירחן. וכמה הוכירו אנסוי הטשנה ע"ה שהי' מהנה ישראל בכית שני לוחין הכלג או העור שנפלה עללו אפילו טפה אהת, ולא אבל בשר קודש. וזהתורו הבוהן על הנרה והוולדת, והוניך קדוש ובHASHLOSHOT יטוי נורו זורצה לשוב לאשתות יין יכיא עללה וחטאת ושליטים וגילות שערו פחה אלל טוער דרכ בזון לו בעבור שירחן טקיושתו וירד טפעטלתו גם היולדת תביא כבש בן שניתנו. ובעל השדה יtan תרומה וראשות ומערות ושכחה ופהה ולהלה (ותרומה). ובעל הכרם ערלה והלולים ובכורות, גם ראשית תירוש ומערות ועלילות פרט. והשנה השבעית. והויבל כולל בעל השדה והכרם התיכון שאיננו גנטה. והאוורים ממשמען גם התומים בחשbon העגול ומשה נתנים במחלה על החשן נאשד היו ביום הקים את המשכן והמשכילים יבינו :

וסוף דבר אלהו אויש אלקיים גם אליעש וכיהו :
השער אחד עשר לא אוכל לדבר על סוד השם הנכבד עד שאמר קצת טעמי אחרות לשון הקדרש, כל האותיות שהאדם יבטה בהם טוצאיות הטקומות, הראשון אותיות הגנון, והף אחיה, והשני החיק, והם גיב"ק, והשלישי הלשון, והם זטלאג"ת, והרביעי השינויים, והם זשרין, החמיishi השפה, והם בומ"ף, ואותיות לשון הקדרש כ"ב ונככלו במקומות התואם לא חוכיר ווישן גם הישן דומה למתח על בן כתיב ד) וישכוב דוד, והשנה היישיבה טנוותה האדם במקום אחד וכאליו היה חי קפה והקימה היא העמידה כטו ה) וקם הבית, והשנה היליכה חנואה ממקום והוא חף היישיבה והשכבה בכו נטוי טראשו לרגלו שכוב כי ברוב שכבה האדם ישן ובתורה כתיב ז) ודברות בס' בלב כטו ח) דברתי אני אל לבי גם בפה, והשנה כל עסקייו על איזה דרך שיתהפק צוה, להגות בתורתו וכנה כתוב וכתורתו והגה יומם ולילה, ואמר שלמה ע"ה בקש החכמה ט) בהתהלך תנזה אתהך בשכבר תשמרו עלך וחקיות היא תשיך ואתה עומר או יושב, והדברים האלה שידעו שהשם אחד ואני היהותך רך שידבק בו על בן ז) ואחבת את ה' אלהיך לכל לבך. אם אתה שעתמוד בחיי העולם הזה גם בעולם הבא אהוב את השם ובסוף הספר ארמו לך וזה הסוד כי הוא יסוד כל חכמה כי השם לבדו בורא הכל וווער חלקי הכל בזרך כל כי הלקום משניות ונשנתה האדם לבדו כאשר נתנה ה' היא כלות מוכן לכתחזק עללו ובכחכוב על זה הלוות מכתב אליהם שהוא דעת הנכללים בנולדיהם מהארבע השרשים ורעת הגלגים וכטא הכבוד וסוד המרכיבה ורעת עלין או תהיה הנשנתה דבקה בה' הנכבד בעודה באדם ובכח בהפרד בחתה מעלה גויתה שהוא הארמן שלה. והשנה אין נכון למשכלי שיבקש לעולם זהה רך מה שהיה לו טוב לעולם הבא הלה תורה בתוכו בדרכו העוריות אני ה' כי הקדוש המרוחיק מעריות או יהוה מן הרבקים אל השם הנכבד בדבריו אפס (ו) ואני קרבת אלהים לי טוב ולמעלה כי הנה רחיקין א) תסליים ט"א ב) סס קל"ט, סס מ"ד, ד) קרלקית כ/ה) תסליים ט"ג, ו) טמות י"ג, ט) לכרייס ט"ג, ח) ויקרא י"ג, ט) סס ט"ה, ו) תסליים מ"ה, י"ג) יקע"י י"ג, יב) קרלקית כ/ה) תסליים קמ"ה, יד) קרלקית ו/ה)

יְמֹוד מָרוֹא

הארון והחזי בעובי הקורה. והנה החזי בקומה עם הרגלים כורך השולחן כי בין כתוב על ארבע עפומותיו וואת המלה בטקומות רכיבים בלשון הקודש ואינה ווית והעד הנאנט ושתוי הטבעות כי על דרך הטפושים היה ראיו להזותathy הטבעות. וטובה הקטנות נתון בין המנורה ובין השלחן מחוץ לפרכות והומוגן גבורה משניות וכמה הוא ווער ווירות. גם עשתוי שערכה ידוע סדרת וככח כ"ח גם שלשים וטובה הנחותה תחת כרכובו מלמטה עד חיזו. וככח הוא באמת. וסוד האפוד נ广播 טאד כי זהה בשתי האבניים שהם באפוד ושם שמאלים גם יטניות ששה שמות בכל אבן והנה שתיהן אכן שמות והנה אין בה צורה וזה בוגר המתחשב ואלה החלקים בישראל, והחשן בטעשה אפוד והיה רכוב בוגר נקודות הארכבע על כן לא תדמת אבן אל אבן. ודבר המשבצות והתבעות שיתהיה בכל ומון החשן על השם האפוד שהוא הקו הנגדל התיכון שאיננו גנטה. והאוורים ממשמען גם התומים בחשbon העגול ומשה נתנים במחלה על החשן נאשד היו ביום הקים את המשכן והמשכילים יבינו :

השער העשירי מה יקרה תורה אלהינו ומה נאמנו עדותיו ומה נטלו אמותיו כי הוכיר הכתוב דרכי האדם אורבעה שם משתנים שבת ולבת ומשכוב וקימה וכלהם פעלים עומדים ואל יקשה עליך ישכבה כי הטעם ישכוב אתה כטו א) לא יגורך רע וחכמיינו בלשון התלטוד הפרישו בין שוכב לנשכוב וכדרך המקרא שניהם שוכבים והעד ב) הן שוכבי אמש את אבוי. והנה השכבה בהקין ובכובר שכובו השינה האדם שוכב אמר הכתוב ג) וושכוב במקומות התואם לא חוכיר ווישן גם הישן דומה למתח על בן כתיב ד) וישכוב דוד. והנה היישיבה טנוותה האדם במקום אחד וכאליו היה חי קפה והקימה היא העמידה כטו ה) וקם הבית. והנה היליכה חנואה ממקום והוא חף היישיבה והשכבה בכו נטוי טראשו לרגלו שכוב כי ברוב שכבה האדם ישן ובתורה כתיב ז) ודברות בס' בלב כטו ח) דברתי אני אל לבי גם בפה. והשנה כל עסקייו על איזה דרך שיתהפק צוה, להגות בתורתו וכנה כתוב וכתורתו והגה יומם ולילה. ואמר שלמה ע"ה בקש החכמה ט) בהתהלך תנזה אתהך בשכבר תשמרו עלך וחקיות היא תשיך ואתה עומר או יושב, והדברים האלה שידעו שהשם אחד ואני היהותך רך שידבק בו על בן ז) ואחבת את ה' אלהיך לכל לבך. אם אתה שעתמוד בחיי העולם הזה גם בעולם הבא אהוב את השם ובסוף הספר ארמו לך וזה הסוד כי הוא יסוד כל חכמה כי השם לבדו בורא הכל וווער חלקי הכל בזרך כל כי הלקום משניות ונשנתה האדם לבדו אשר נתנה ה' היא כלות מוכן לכתחזק עללו ובכחכוב על זה הלוות מכתב אליהם שהוא דעת הנכללים בנולדיהם מהארבע השרשים ורעת הגלגים וכטא הכבוד וסוד המרכיבה ורעת עלין או תהיה הנשנתה דבקה בה' הנכבד בעודה באדם ובכח בהפרד בחתה מעלה גויתה שהוא הארמן שלה. והשנה אין נכון למשכלי שיבקש לעולם זהה רך מה שהיה לו טוב לעולם הבא הלה תורה בתוכו בדרכו העוריות אני ה' כי הקדוש המרוחיק מעריות או יהוה מן הרבקים אל השם הנכבד בדבריו אפס (ו) ואני קרבת אלהים לי טוב ולמעלה כי הנה רחיקין א) תסליים ט"ג, ב) קרלקית י"ג, ו) טס כ"ה, ד) מלכים ה כ/ה, ח) ויקרא כ"ה ו) תסליים ו) לכרייס ו/ה) קרלקית ז/ה, ט) מטלי ו) טס ט"ג, ו) תסליים ע"ג,

יסוד מורה

הוירוש, והעד הנערום הקפניט שלא יכול לבלא זו עד שיתנדלו ויתחזקו הבלתי הטוחן, ע"ב הוצרכו לשום השלשה אותן השפה טריטוריות והנינו אחד שרש זה הוא הפל"א ובעכבר, היה האלף הפלגון, והוא לאני הח'א ע"ב שטחו בראש, ושםו אחוריו אותן מהשפה שהוא הרחוק, ובכח אחר הח'א היין, ואחריו נס' פ"א, והנה איב' שנים טריטוריות, וכונדרס ג"ד שרישים מהתיק והלשון, ואחריו בן ה"ז טריטוריות, וכונדרס זיה' שרישים, ובכבר כ"ז ט' מתהילך חחת פ' שחובחו כמו טריטוריות, ואחריו י"ב ל' מ' נ' והנה ששה טריטוריות, ואחריהם ששה שרישים, ס' ע' פ' צ' ק' ר' ובכבר כי האלף תחלכה כל אוריון, לא ישית בראשונה רק בראשונה, ואות תינוי ישות בראשות המלה באחריותו, ובכבר כי זה האות דמתה לה'א בטבחת היה היפן לשון נקבה, ושב הח'א הנעלם אותן גוראה, חכתה, א) חכתה לב, וזה עשה, שנם היא געלם שבתיז'ו עשתה, בנהה, גם יש לחפות מן ח'א (בגראש האטה הזאת ששב הי' גוראה, שני האותות, ונקרה תיז'ו בעכבר הקו הנוסף על ה"א, ועתה אדריך על האותות המשך, שהם יסוד השם הנכבד, ואומר כי האלף תחלכה רואית להיות סמן המדבר המטהל, והוא בילת זכר ונקבה והה'א באחרונה נת, גם בטעון סינן לשון נקבה, והויז' באחרונה עם חולם לבת, וזה רגלה או עם שורק, ג) יסובנזהו, יונגהנו, יונגרנהו, והירח תחלתו זכר, ועשה, וספוי לשון נקבה, ודע כי האלף באחרונה, לעולם נח געלם, ולא בן חכריו שם הווי, ואין צורך להזכיר כי אותיות אהוי' מתחלכים ומתחברים ובעם נספחים. ובעם גוראים, ר' ישוי ואישוי (ה האמן (ההטוקן, יקראנן, לטראן, ז) ולעטשא תרשו, וישנכתב ולא נקרה בטו, בראיא, רק האלף עלה, שנוסף כמו נקיא, ח) ההלכו, אפוא, ויש מובלע בדגש כמהו (אטם לאירועים עליהם, בהתבלע יוזד) בתרום אצדרך יא) כי אצץקטים, גס יש ה"א מתבלע בה'יא (ב) גנרטצ'זופת, יג) אשר אהבתק ילקת'ן ובכח יר) ישלטן בעלון, הדגש להחרון היא ישטרנהו, ואין צורך להאריך, ייכר הוברתי, ומה נבחרו להוותם בטעון, ראשון, כי האחד בטח הטספור, ואיננו טספור, והעשרה זומת לאחר, כי הוא מכל האחריות והוא ראש העשרות, וחשתה החבון עגול, כי שניםTEM אטען וידע כי האורך קו בין שתי נקודות, והרוחב שני קווים, והנה זה שטח, והנה בגוף יש לו שני פאות, וכי הקיים בראשות ר'ל האלף והוא נושא את התקירום, דברו טו) אנטו אלף, ופירוש ה"א כל התשעשה, והגעף מתחלק להקלים רבים אין קע לו ע"ב קראו שטו אלף, ע"ב הי' הפל' הצורה בטו הנה, והוא שני קווים, יש לה טקצעו, ויש קו אחר קרוב אליו עכו, ע"ב הי' הפל' סי' הנקבה באחרונה, טו) רוח עברת, גערת, אלטנת, והויז' בדרכות ווי העדרות, ונבעל להרביק השפטים ובכבר היות הח'א לנקבה, הי' זה סינן לזכרין, ישמרנו, ויחיה, יודפה, ובכבר הרבק היה לשון רבים באחרונה גם נקבות, עשו, טו, ובראשונה, ראובן ושתעון, והשתינה, היויז' בתהכברו עם חבריו, ודע כי ה"א הנוסף בראשונה על שני דרכיהם, דבר נמצא בה'א הרעת, או שאלה, אם הוא נצצא, בה'א חתימה ויש בוניהם הפרש בנקה, והויז' ישות בראשונה ובאחרונה, והנה בראשותו סי' לשון זכר יהוד ווכבים שאיןם עם המדבר, והוא הוא

(א) זמות ל'ק, ב) נילקית כ'ל, ג) דבירות ל'ב, ד) לסייע' ב' ה) ירמי' כ'ב, ו) צמולן כ' י'.

(ז) טס י'ג, ח) יקוטע י', ט) ירמי' מ' ט, ו) טס ט', יא) יטיעס מ' ג, יב) ליוו' כ'ל,

(ג) רות ל' יד) קמות כ'ל, טו) טס כ' טו) ליוו' ל'ג,

טול מורה

י'ט

בצחבה, ע"ב הוא הפל אחר, ובאתרונה דומה לאחד, כי היר סי' המדבר זכר או נקבה יקי' רג'ני' גוראית היה לישן רבים, ובכטן הייז הנעלם א) יקי' נשים: והחובן יסודו עשרה, כי כל חובן שהוא אחורי הוא חלק או חלקם, או מחרש בעבור כפלן, או בעבור מחרתו אל אחורי או בחתבר השנים דרכים, ועוד ירווע כי גלגל הרוח והאש אחדר גם כן גלגל הרים והארין, ומוקפים אותה ח' גללים בראיות גמורות והגנה הכל עשרה, ע"ב צורות זו' ברכות קו עגול שהוא מפיק כל אשר בתוכו וויז' קלה, טגורות *) והתורה השנית שתי *) תורות, והנה החבל לטבעה האחד קרש, ואם יחל טלאטה מהעדר בנגדו, הנה העדרו קרש הסיפן לשון נקבה, ושב הח'א הנעלם אותן גוראה, חכתה, שנס' היא געלם שבתיז'ו עשתה, בנהה, גם יש לחפות מן ח'א (בגראש האטה הזאת ששב הי' גוראה, שני האותות, ונקרה תיז'ו בעכבר הקו הנוסף על ה"א, ועתה אדריך על האותות המשך, שהם יסוד השם הנכבד, ואומר כי האלף תחלכה רואית להיות סמן המדבר המטהל, והוא בילת זכר ונקבה והה'א באחרונה נת, גם בטעון סינן לשון נקבה, והויז' באחרונה עם חולם לבת, וזה רגלה או עם שורק, ג) יסובנזהו, יונגהנו, יונגרנהו, והירח תחלתו זכר, ועשה, וספוי לשון נקבה, ודע כי האלף באחרונה, לעולם נח געלם, ולא בן חכריו שם הווי, ואין צורך להזכיר כי אצץקטים, גס יש ה"א מתבלע בה'יא (ב) גנרטצ'זופת, יג) אשר אהבתק ילקת'ן ובכח יר) ישלטן בעלון, הדגש להחרון היא ישטרנהו, ואין צורך להאריך, ייכר הוברתי, ומה נבחרו להוותם בטעון, ראשון, כי האחד בטח הטספור, ואיננו טספור, והעשרה זומת לאחר, כי הוא מכל האחריות והוא ראש העשרות, וחשתה החבון עגול, כי שניםTEM אטען וידע כי האורך קו בין שתי נקודות, והרוחב שני קווים, והנה זה שטח, והנה בגוף יש לו שני פאות, וכי הקיים בראשות ר'ל האלף והוא נושא את התקירום, דברו טו) אנטו אלף, ופירוש ה"א כל התשעשה, והגעף מתחלק להקלים רבים אין קע לו ע"ב קראו שטו אלף, ע"ב הי' הפל' הצורה בטו הנה, והוא שני קווים, יש לה טקצעו, ויש קו אחר קרוב אליו עכו, ע"ב הי' הפל' סי' הנקבה באחרונה, טו) רוח עברת, גערת, אלטנת, והויז' בדרכות ווי העדרות, ונבעל להרביק השפטים ובכבר היות הח'א לנקבה, הי' זה סינן לזכרין, ישמרנו, ויחיה, יודפה, ובכבר הרבק היה לשון רבים באחרונה גם נקבות, עשו, טו, ובראשונה, ראובן ושתעון, והשתינה, היויז' בתהכברו עם חבריו, ודע כי ה"א הנוסף בראשונה על שני דרכיהם, דבר נמצא בה'א הרעת, או שאלה, אם הוא נצצא, בה'א חתימה ויש בוניהם הפרש בנקה, והויז' ישות בראשונה ובאחרונה, והנה בראשותו סי' לשון זכר יהוד ווכבים שאיןם עם המדבר, והוא הוא

(א) לילך 7/ ב) סי' נקבר מ' ג, *) נ' מ' וסתולס *) תורות עי' נס' פ' קומות ד' י' ג) ת' ג' ק' מ' מ'

ספרים

הויצאים לאור בפעם ראשונה

על ידי חברה

מקיצי נדרמים

תחת השנתה הראשי החברה:

משה מונטיפורי בלאנדן,
 אברהם הכהן (המגנה ד"ר אלברט כהן) בפרארי,
אליעזר הלוי (המגנה ד"ר לעוז) בבריטאן,
אליעזר ליפמן זילבערמן בליך.

שנה חמישית תרל"א – תרל"ה.

ספר העבור

להראב עוז ל

Lyck, 1874.

נדפס מחדש ע"י הוצאת מקור בע"מ
ירושלים, תש"י

ימולד מילא

כ

אל והאות שוה לעולם, והונעת השבעה משרתים עוטרת גם היא על דרך אחת, כל אחד מהם בגלגולו, רק תנועתם בכגד טזק הארץ משנה, כי יש מהם ישרים בהליכתם פעמי' בטריזל פעם בחמתה, ופעם עופרים, ופעם שכבים אחורוניים ומערכתי והו טשנה עד אין קץ; פעם מתחכליות ופעם מתרדים, ופעם בלי מבט ופעם בשבעה מטבחים ופעם עולים ווירדים, בגודל ובקטן, ופעם בקן (חמלוח), ופעם סטאלים או ימניים והם בעצם לא יהלו ולא יכולו ולא יוכף אורט ולא יחסר רק בכגד טראה העין, והלדנה במדרגה השכליה כי ישנה אורה כפי טרחה מהשתש, ווקרה להגוזותה, כל מה שיקרה לטשותים ווותר. ובבור כל אלה הרבים הנזכרים גם אחרים ישנו כל הנולדים בארץ מתקורות והאטחים והחוים, כי לא ניתן שתמצאה מערכת שווה לאחת ברכבות אלפ' אלף שנים, ע"ב בחוב בספר יצירה עד אחד עשר שניין הפה יכול לדבר ולא האון יכול לשטען, אם כן, בטספור זה, אף כי בטספור רב מחול ימים, ובבור שאון בארץ דבר עוזר, רק נשחת האור לבור, על כן לא חמציא השם הנכבד נזכר במעשה בראשית. רק מלך אלהים, שנג השם נקרא על שםם, בדמות הרבים שיקראו שפה, ולשון, ע"כ אמרו חכינו ז"ל א) נקרא שם מלא על עולם מלא ונגיד עם אלקיים עד שנולר קין, בבראות חוה כי מן האדם עוזר בחולר קין, ע"כ אמרה ב) קיתוי איש את הי ובעבור זה לא הזכיר משה לפיעעה רק השם הנכבד שהוא אלקי העברים שובל המכבב בחו בארץ לחרש מופטים, ע"כ לא תצאו זה השם בספר קהלה, כי הוא דבר על חכת האלקים והכח שכלל הכל לא היה בטה, ע"כ אמר יתרו ג) עתה ירעתי כי גודל הי' צבאות וכסאו נקרא שם כדור הארץ, בכתוב בדברי הימים, ומפורש בספר שמואל למה נקרא שם, כי ד) שבת' צבאות יושב הכרובים עליון, בטו ה) אהיה אשר אהיה, וכבה ו) באור שבעת הימים פ') שבעתים שכל יום הוסיף האור ובשבוע עופר, וכבה ו) ונלחם עמו עם מלך הצעון ח) וטחונכה בעין החשטל מטור האש, ועתה שים לבך כי האחד סוד כל השבעה, והנה אנינו השבעון כי הוא עוזר בעצמו, ואני צורך לו לאשר הם אהורי, גם כל חשבון הוא מחומר טהורים, וכל חשבון יעשה משתי ואחותו מה שיעשה האחד בפאה אחת, פאת הנמצאים בעבורו, ע"כ קראו חכמי התוסייה, האדם עודם קטן וזה סוד מטטרון שר הפנים, וזה סוד שאמרו חול' בחיטה דבריהם, ע"כ בחוב בשיעור קומח ט) אמר רבי ישעיא כל הודיע שעוזר של יוצר בראשות מוכחה לו שהוא בן העולם הבא ואני ועקבה ערבים ברכבר, ומזה הדריך יכול הטשביל לדעת האחד בפאת שהכל בו הוא דבק רק מעתה הטוב בולו אין כי נבניא לדעתו, והחשל באור השטש שעוברת על פניו שתום קין ולא יוכל לראיות פניו השטש רק עד שיבור, ע"כ כתיב ב) אני אעבורי כל טוב עפניך, והנה הדבקו בשוב כלו בדמות חפניהם, והדריך הנבראים בו ברכות אחרים והוו) וראית את אהורי, וזה חטש כל אדם, כי המדבר אדם והשומע אדם, ואשר לבדח חפתה הנפש יכול להבין אלה הדברים, כי אינם גופות ולא גזופות, ובעבור היota הסבה רחוכה וקורובה, ע"כ אמרו העברים ויא) כי חלק הי' עמו יב) הי' זאת ללק' זכויות יג) חלק הי' אטרה נאשי ובתויר (ו) וחך ערך ונחלך וכתיב טו) הי' הו נחלתו ודרך אהורה גם היא אמת כתיב טו) ברוך הי' צורי ובתוכה אחר יו) אלקי צורי אהמה בו וכן ייח) הו נחלך יט) אלקי החלוחי, ובתיב טו) חפר ומצוותי וכתיב ב) אלקי חדרי ע"כ סוד חכלות לומר בא) ארוטטך אלקי החלך בכ) ברכו הי' טלאבו בכ) גדרו לה' אהוי והסור הוה עקר כל זה השער לוי' צדוקים יבואו בו:

נשלם הספר והודיות לה לברדו: כי הפליא חדרו את אברהם עבדו:

- א) נרקליט רכאה ייג' ג, ב) נרקליט ל/ג, ג) פמות י"ה, ד) פמות ג/ה, ה) סכ"ו ה) סמאות ג/ה יטעהו ט' ד) לינן י"ה, ח) יטקלן ט', ט) רוזן המלון, צבוי למן י) פמות נ"ה, יא) דבrios נ"ה, יב) תלמי ט"ז יג) לילקה ג', יד) לדריס ט', טו) סס י"ה, טז) תלמים קמ"ד יז) סס כ"ג, יט) דבrios י"ט) תלמים ק"ט, ב) סס י"ג, כא) בב) סס ק"ג, כ) סס נ"ל, כד) סס ק"ה,